

Näringsdepartementet
n.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet **Brott mot djur – Skärpta straff och ett mer effektivt sanktionssystem (SOU 2020:7)**

Er beteckning: N2020/00314/DL

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län ställer sig, förutom vad gäller införande av sanktionsavgifter samt att flera sanktionsavgifter för mindre brister ska kunna leda till djurförbud, positiv till föreslagna lagbestämmelser om skärpta straff och ett mer effektivt sanktionssystem inom det svenska djurskyddsområdet.

Länsstyrelsen tillstyrker att ett grovt djurplågeribrott införs i brottsbalken. Länsstyrelsen föreslår dock att uppräknningen av försvårande omständigheter bli uttömmande alternativt att det tydligt framgår att så inte är fallet. Länsstyrelsen är tveksam till om ytterligare höjd straffskala kommer att underlätta för rättsväsendet att lagföra brotten i ”mellanskiktet”, dvs. mellan de mindre bristerna som ska leda till sanktionsavgift och de värsta bristerna som kan leda till grovt djurplågeribrott.

Länsstyrelsen är negativ vad gäller införandet av sanktionsavgifter och ställer sig tveksam till om de kommer ge några större effekter på djurskyddsområdet. Om ett sådant system ändå införs instämmer dock Länsstyrelsen med utredningen om att ett lämpligt område för växling från straffrättsligt brott till sanktionsavgift är vid brott mot tillståndsplikten.

Länsstyrelsen är positiv till att det ringa brottet, dvs. det straffria området, ska utvidgas till att avse fler regelöverträdelser än tidigare. Länsstyrelsen tillstyrker även att kontrollmyndigheterna ges utökat utrymme till att meddela framåtsyftande åtgärder istället för krav på anmälan om misstanke om brott.

Länsstyrelsen ställer sig positiv till förslaget som innebär att det nu kommer att finnas möjlighet att pröva en fysisk person som ålagts företagsbot för brott mot djurskyddslagen om djurförbud i det fall ett förbud är befogat från djurskyddssynpunkt. Det behöver dock vara tydligt för länsstyrelsen vem det är som kan utreda för djurförbud.

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till om flera sanktionsavgifter för mindre allvarliga brister ska kunna medföra en djurförbudsprövning eftersom ett sådant förfarande riskerar att medföra att djurförbud betraktas som ett straff och inte som den förebyggande framåtsyftande åtgärd som den faktiskt är.

Datum
2020-06-08

Beteckning
101-13630-2020

Nedan följer en närmare redogörelse av Länsstyrelsens synpunkter av utredningen.

Djurplågeribrottet

Länsstyrelsen ser positivt på att det införs ett grovt djurplågeribrott för att på ett tydligare sätt än idag visa på det klander och allvarlighet som ett sådant brott innebär.

Länsstyrelsen anser att det är bra att omständigheter som är att anse som särskilt försvårande vid djurplågeribrottet och som ska läggas till grund för om brottet är att anse som grovt räknas upp i bestämmelsen. Det framgår dock att uppräknningen inte är uttömmande utan att även andra omständigheter kan ligga till grund för en sådan bedömning. Länsstyrelsen anser att det skulle underlätta för rättsväsendet om uppräknningen var uttömmande. Om detta inte är möjligt bör det tydligt framgå att så inte är fallet.

Länsstyrelsen befärar vidare att det kan uppstå en risk för problem med lagföring i ”mellanskiktet”, dvs. mellan de mindre bristerna som ska leda till sanktionsavgift och de värsta bristerna som kan leda till grovt djurplågeribrott, där ett stort mittenspann riskerar att inte lagföras alls. Länsstyrelsen upplever idag att rättsväsendet inte räcker till eller klarar av att lagföra detta ”mittenspann” och det är därför tveksamt om en ytterligare höjd straffskala kommer att underlätta något för rättsväsendet att lagföra normalbrotten.

Sanktionsavgift

Länsstyrelsen är negativ till att det införs ett sanktionsavgiftssystem och ställer sig tveksam till om det kommer ge några större effekter på djurskyddsområdet.

Det kan ifrågasättas om det stora arbetet i både lagstiftningsarbetet, övergångsfasen och införande av nya rutiner på länsstyrelserna kan anses motiverat i förhållande till de förhållandevis små effekterna sanktionsavgifterna kommer få på djurskyddsområdet. Majoriteten av de djurhållare (privatpersoner) där Länsstyrelsen i Stockholms län idag noterar brister i djurhållningen och som då skulle komma att påföras sanktionsavgifter, saknar medel att betala eller är i sådant fysiskt eller psykiskt dåligt skick så undantagen i lagtextförslaget skulle bli tillämpligt. Länsstyrelsen instämmer i de slutsatser som återges i avsnitt 7.3.2 från betänkandet till ny djurskyddslag, SOU 2011:75, om att de vinster som skulle kunna uppnås är så begränsade att de inte uppväger de betydande konsekvenser och det merarbete som det skulle innebära för djurhållare och berörda myndigheter.

Förfarandet med sanktionsavgifter kommer även att ta en hel del resurser i anspråk för myndigheterna att administrera. Enligt konsekvensutredningen bör de tillkommande uppgifterna som rör beslut om sanktionsavgifter kunna hanteras inom ramen för kontrollmyndigheternas nuvarande anslag. Länsstyrelsen ifrågasätter denna bedömning och befärar att förfarandet kommer att kräva mer

Datum
2020-06-08

Beteckning
101-13630-2020

resurser än vad som ryms inom anslaget. Länsstyrelsen vill också påminna om att övergången 2018 av vissa ärenden från Polismyndigheten till länsstyrelserna tog stora resurser i anspråk både under förberedelsefasen, vid implementeringen och handläggningen av de nya ärendetyperna utan att länsstyrelserna fick någon större ändring i anslagen. Och även om länsstyrelsen som myndighet inte är främmande för sanktionsavgiftsinstitutet, är det för den stora majoriteten djurskyddshandläggare, länsveterinärer och chefer nya ärendetyper vilka kommer att kräva utbildningsinsatser.

Länsstyrelsen ser att en befarad konsekvens av förslaget om sanktionsväxling är att länsstyrelsernas anseende som en straffande myndighet (som meddelar kontrollavgifter, fakturerar omhändertagandekostnader, ger djurförbud och nekar verksamheter tillstånd) snarare än en myndighet som bedriver förebyggande djurskyddsarbete, kommer att förstärkas.

Länsstyrelsen vill också belysa en befarad svårighet i handläggningen som kommer uppkomma efter en djurskyddskontroll där det konstateras att det både finns brister där kriterierna för brott som ska anmälas till polis eller åklagare är uppfyllda och även finns brister som ska handläggas som sanktionsavgift. Detta kommer troligtvis vara frekvent förekommande och såsom Länsstyrelsen tolkar förslaget kommer det innebära dubbel hantering av dessa ärenden vilket inte är effektivt.

Dock instämmer Länsstyrelsen i utredarens synpunkt att ett lämpligt område för växling från straffrättsligt brott till sanktionsavgift är brott mot tillståndsplikten enligt 6 kap 4 § djurskyddslagen (2018:1192). Även exempelvis förbud mot viss avel, att en tik har parats vid för tidig ålder eller inte fått lagstadgad vila mellan dräktigheter är områden som Länsstyrelsen anser skulle kunna vara lämpliga för sanktionsavgift om systemet ändå skulle införas.

Utvidgning av det ringa brottet mot djurskyddslagen

Länsstyrelsen ser positivt på att det ringa brottet, dvs. det straffria området, utvidgas till att avse fler regelöverträdelser än vad det är idag. De omständigheter som räknas upp på s. 290 i nu aktuell utredning är sådana som Länsstyrelsen i Stockholms län redan idag bedömer vara av sådant slag att någon anmälan i regel inte görs för dylika fall. Att ge detta ett större utrymme genom en lättnad i lagtexten ser Länsstyrelsen som positivt.

Kontrollmyndigheternas anmälningsskyldighet

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget om ändring i lagtexten i syfte att ge kontrollmyndigheterna ett utökat utrymme till bedömning istället för krav på anmälan om misstanke om brott. Genom ändringen sker en kodifiering av Länsstyrelsens nuvarande hantering av dessa brister.

Datum
2020-06-08

Beteckning
101-13630-2020

Företagsbot och djurförbud

Länsstyrelsen ställer sig positiv till förslaget som innebär att det nu kommer att finnas möjlighet att pröva en fysisk person som ålagts företagsbot för brott mot djurskyddslagen om djurförbud i det fall ett förbud är befogat från djurskyddssynpunkt.

Även om prövningen enligt denna bestämmelse troligtvis inte kommer att vara så vanligt förekommande är det ändå bra om denna möjlighet införs eftersom det har funnits ärenden tidigare där avsaknaden av denna möjlighet har varit högst otillfredsställande från ett djurskyddsperspektiv. Länsstyrelsen ser på samma sätt som utredarna framför på s. 338 i nu aktuell utredning dock att det redan med dagens regelverk kring djurförbud finns möjlighet att meddela djurförbud för en person som allvarligt försummat tillsynen eller vården av ett djur även om personen står bakom ett företag. Det behöver även vara tydligt för Länsstyrelsen vem som kan utredas för djurförbud.

Länsstyrelsen ser vidare positivt på förslaget på s. 342 i utredningen att ändra i förordning (1997:16) om underrättelse till Statens jordbruksverk om domar i vissa brottmål, till att även innefatta företagsbot. Här önskar Länsstyrelsen också att ändringen även ska omfatta att åklagarmyndigheten ska skicka strafförelägganden till Jordbruksverket. Denna kategori ärenden kommer i dagsläget aldrig Länsstyrelsen tillhanda. Detta medför troligen att allvarliga djurskyddsbrott aldrig når Länsstyrelsen och därmed inte prövas för djurförbud.

Sanktionsavgifter och djurförbud

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till om flera sanktionsavgifter för mindre allvarliga brister ska kunna medföra en djurförbudsprövning. Ett sådant förfarande riskerar att medföra att institutet djurförbud betraktas som ett straff och inte som den förebyggande framåtsyftande åtgärd som den faktiskt är för att motverka framtida djurlidande.

Beslut om yttrande

Beslut om detta yttrande har fattats av länsöverdirektör Johan von Sydow med jurist Carina Johansson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också förvaltningsdirektör Mathias Wahlsten och landsbygdsdirektör Ulrika Lundberg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.